

ARHEOLOOGILISED
VÄLITÖÖD
EESTIS

ARCHAEOLOGICAL
FIELDWORK
IN ESTONIA

2007

Koostanud ja toimetanud
Ülle Tamla

Muinsuskaitseamet
Tallinn 2008

© 2008 Muinsuskaitseamet
Uus 18, Tallinn 10111, Eesti
National Heritage Board
Uus 18, Tallinn 10111, Estonia
www.muinas.ee

Esikaas: 13.–14. sajandist pärit ribiline väike klaaspudel Tartu vanalinnast.

Cover: Fragment of a 13.-14 cc small glass bottle (Ribbenflasche) from Old Tartu.

Tagakaas: Tervena säilinud keskaegne nahkjalats Tartu vanalinnast.

Back cover: Well preserved leather shoe from Old Tartu.

Toimetuskolleegium / Editorial Board:

Ants Kraut
Friedrich Lüth
Erki Russow
Leena Söyrinki-Harmo
Toomas Tamla
Ülle Tamla
Jaan Tamm
Juris Urtāns
Kalev Uustalu
Heiki Valk

Kujundus ja küljendus:
Jaana Kool

ISSN 1406-3972

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU
SUNDEKSEMPLAR

2007. AASTAL AVASTATUD MUISTISED

Marge KONSA ja Mirja OTS

Tartu Ülikool, Lossi 3, 51003 Tartu

Marge.Konsa@ut.ee

Tallinna Ülikool, Ajaloo Instituut, Rüütli 6, 10130 Tallinn

Mirja.Ots@ai.ee

Alljärgnevas esitatakse 2007. aastal Eestis avastatud 79 muistise loetelu ja levikukaart (jn). Loendi koostamisel lähtuti arheoloogiaarhiivis kasutatavast kihelkondlikust printsiibist, kuid juurde lisati ka praegu kehtivad maakonna-, valla- ja külanimed. Juhul, kui muistise avastamisel saadi leide, on nimetatud asutus ja fond, kus leiud asuvad. Loendis esinevad dateeringud on enamasti esialgsed ja neid täpsustatakse muististe põhjalikuma uurimisega. Kõikide muististe puhul on märgitud selle avastaja nimi/nimed. Täpsemat informatsiooni nii loendis sisalduvate kui ka varem avastatud arheoloogiamälestiste kohta saab Muinsuskaitseameti, Tartu Ülikooli arheoloogia kabineti ja Tallinna Ülikooli Ajaloo Instituudi arheoloogiaarhiivist.

HAGERI

✕ **Angerja väikeselohuline kultusekivi.** Raplamaa, Kohila vald. Kivi asub põllul Angerja oja põhjakaldal, jäädes ojast u 200 m ja Angerja linnuse varemetest u 340 m kagu suunas.
A. Kivistik.

HANILA

☞ **Tamba maa-alune kalmistu.** Pärnumaa, Varbla vald. Tamba küla ja samanimelise talu juures, karjalauda all ja ümbruses 40 x 33 m suurusel alal. 15.–17. sajandist pärit muistise olemasolu tehti kindlaks Milvi Kaljustelt laekunud informatsiooni põhjal. M. Mandel.

HÄÄDEMEESTE

● **Häädemeeste Suurküla asulakoht.** Pärnumaa, Häädemeeste vald. Häädemeeste aleviku loodeosas, Ansuõue katastriüksusest ida poole jääva maja ees aiamaal ja sealt lõunaedelas. Mutimullahunnikutest leiti kedrakeraamikat, katkendeid savi-piibust ja šlakki.
Uusaeg. TÜ 1557. R. Juurik, A. Lillak ja A. Vindi.

● **Treimani asulakoht.** Pärnumaa, Häädemeeste vald. Treimani küla lääneosas, Mändari laudast idakirdes, Treimani töökoja katastriüksusest põhja pool küla-vaheteed ja ida pool oja. Küntud põllupinnalt leiti tulekivitükk ja 17. saj kedra-keraamikat (sh kivitükk).
TÜ 1554. R. Juurik, A. Lillak ja A. Vindi.

IISAKU

☞ **Tudulinna külakalmistu.** Ida-Virumaa, Tudulinna vald. Tudulinna vanast kirikust (reg. nr 14051) põhja ja kirde pool. Päästekaevamised 2007.
14.–16. saj. TÜ 1582. A. Tvauri.

JUURU

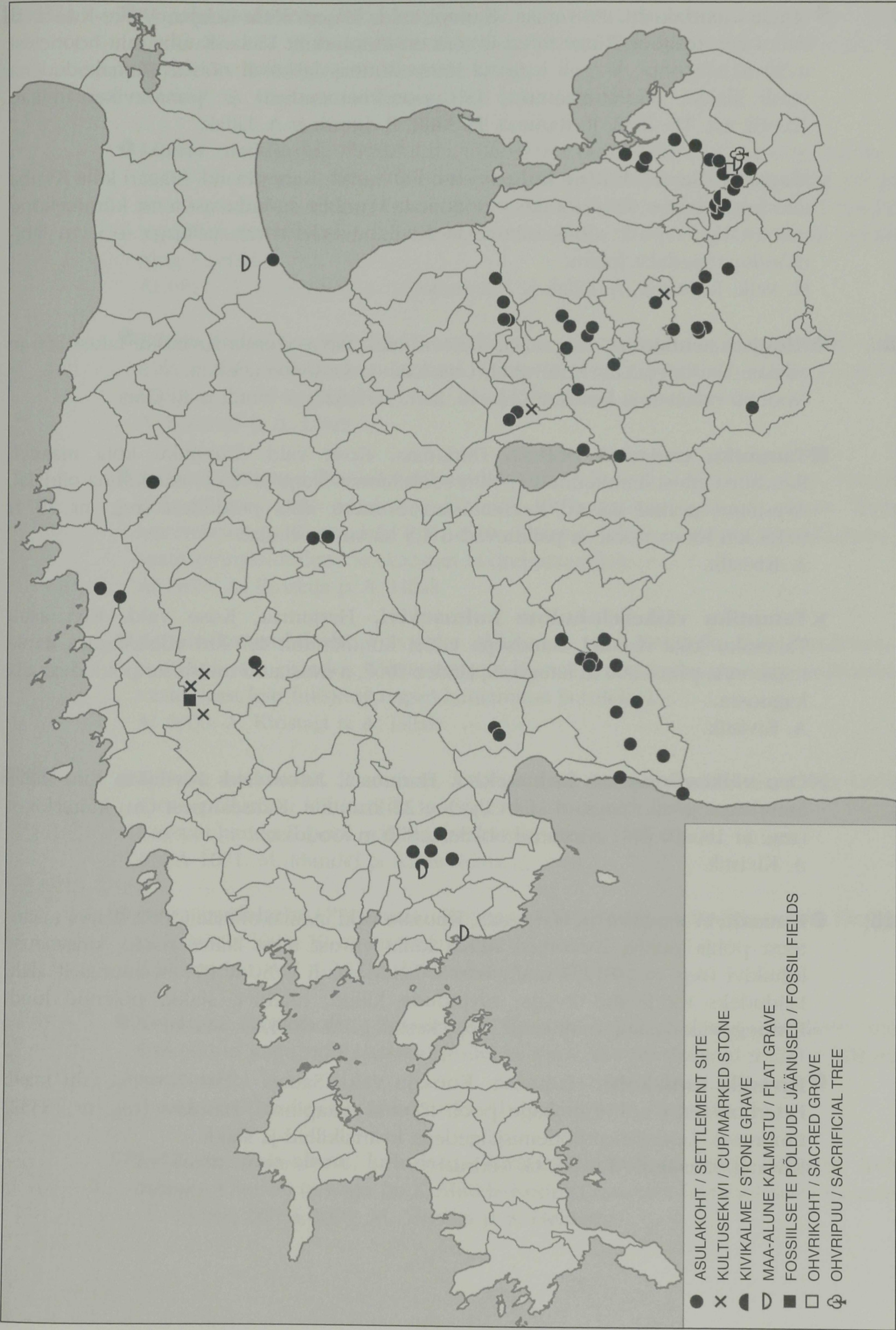
- **Oblu asulakoht.** Raplamaa, Kaiu vald. Muistis paikneb Tamsi–Kuimetsa teest läänes, Tamsi küünist u 200 m edelas ja Atla jõest 250 m idas 200 x 40 m suurusel alal. Kaitsealusest Tamsi asulakohast (reg. nr 11927) jääb see u 500 m lõunasse. Pinnaleidudena avastati mutimullahunnikutest ja metssigade poolt tuhitud mullast keraamikat, pronksist hoburaudsõle katke ja kolmest traadist käevõru. 13.–17. saj. AI 6909. A. Kivistik.
- × **Vahevälja väikeselohuline kultusekivi.** Raplamaa, Kaiu vald. Kivi asub Vahevälja talu maal, Atla jõest 240 m idakirdes ja Tamsi–Kuimetsa maanteest 400 m läänes. 2007. a avastatud Oblu asulakohast jääb kivi u 400 m edela poole. A. Kivistik.

KADRINA

- **Põima asulakoht.** Lääne-Virumaa, Kadrina vald. Põima külas bussipeatuse juures, maantee lääneküljel. Kultuurkihti täheldati piki teed u 300 m ulatuses. Pinnaleidudena saadi püssiluku tulekivi, kedrakeraamikat (sh lainornamendiga) ja glasuuritud punasavikeraamikat, sh graapeni katkeid. Hilisrauaaeg ja 16.–17. saj. TÜ 1602. M. Veldi, M. Lõhmus ja A. Vindi.

KAMBJA

- **Krüüdneri asulakoht.** Põlvamaa, Valgjärve vald. Krüüdneri küla Vahtra A-25 talust 150 m kirdes, põhjapool külavaheteed. Kultuurkihti esineb u 20 m raadiuses, kust saadi pinnaleidudena kedrakeraamikat. TÜ 1590. A. Vindi.
- **Maaritsa asulakoht.** Põlvamaa, Valgjärve vald. Maaritsa küla Sarapuu talust u 300 m kagus, ülespaisutatud ojast lõunas, kõrgema künka madalamal põhjapoolsel platool. Kultuurkihti täheldati ida–lääne sihis 160 m pikkusel alal, kust saadi pinnaleidudena pronksist trapetsripats ning käsi- ja kedrakeraamikat. Noorem rauaaeg ja keskaeg (13.–14. saj). TÜ 1565. A. Vindi ja E. Oras.
- **Paali asulakoht.** Tartumaa, Kambja vald. Paali külas Paalimäe kivistkalmetest (reg. nr 12816, 12817) 200–250 m kirdes, Ala-Paali talu maal. Leiurikkam 20 m raadiusega kultuurkihilaik jäi taluhoonetest u 140 m põhja poole, lisaks leiti mõned savinõukillud talust ida poolt. Pinnaleidudena saadi luisk ja käsikeraamikat. Tõenäoliselt on asulakoht kivistkalmetega samaaegne. Rooma rauaaeg. TÜ 1564. A. Vindi ja E. Oras.
- **Pangodi asulakoht.** Tartumaa, Kambja vald. Visnapuu küla Vereve talust 500 m edelas, Metsaveere talu põllul, maantee lääneküljel. Pinnaleidudena saadi 16.–17. saj kedrakeraamikat. TÜ 1615. A. Vindi ja A. Tvauri.
- **Sirvaku asulakoht.** Tartumaa, Kambja vald. Sirvaku küla Henno talu põllul, Sirvaku talust 350 m loodes, maanteest lääne pool. Kultuurkihti esineb u 30–40 m laiusel alal, kust korjati pinnaleidudena kedrakeraamikat. TÜ 1599. A. Vindi.

Jn Arheoloogilised maastikuinspeksioonid Eestis 2007 aastal.

Fig. Archaeological inventories in Estonia in 2007.

KANEPI

- **Magari asulakoht.** Põlvamaa, Kanepi vald. Magari küla Kuuba, Väike-Kuuba ja Palmi talu maadel. Kõige intensiivsem on kultuurkiht Väike-Kuuba talu hoonetest u 50 m ida pool, kergelt kagu ja lõuna suunas laskuval nõlval. Pinnaleidudena saadi šlakki, kedrakeraamikat (sh joonornamendiga) ja punasavikeraamikat. 12.–16. saj. TÜ 1533. R. Rammo, H. Valk, R. Juurik ja A. Lillak.

- × **Magari väikeselohuline kultusekivi.** Põlvamaa, Kanepi vald. Magari küla Kuuba talu hoonetest u 50 m loodes, Soodomalt Magarile suunduvast teest kümmekond meetrit lõuna pool söötis rohumaal. Kivil on kaks sileda põhjaga 4–5 cm läbimõõduga madalat lohku.

H. Valk, R. Juurik, A. Lillak ja R. Rammo.

KARULA

- **Ringiste asulakoht.** Valgamaa, Taheva vald. Ringiste küla Kivisaare talust 250 m edelas, Ujuste ojaäärsel nõlvakul. Leiti käsi- ja kedrakeraamikat.

Noorem rauaaeg ja keskaeg (13.–14. saj). TÜ 1527. A. Vindi ja E. Oras.

KOSE

- **Tammiku muistsed põllud.** Harjumaa, Kose vald. Tammiku küla maadel, Raudsepa talust linnulennult 1,7 km edelasuunas Harju ja Rapla maakonna piirialal. Avastatud põllud jäävad kaitsealustest Sõmeru küla põldudest (reg. nr 7974) u 1,4 km lõuna poole ja paiknevad u 1,5 ha suurusel alal.

A. Kivistik.

- × **Tammiku väikeselohuline kultusekivi.** Harjumaa, Kose vald. Kivi asub Tammiku küla maadel, Raudsepa talust linnulennult 1,7 km edelasuunas Rapla maakonna piirist 200 m kaugusel, jäädes 2007. a avastatud muistsete põldudega ala kaguossa.

A. Kivistik.

- × **Oru väikeselohuline kultusekivi.** Harjumaa, Kose vald. Kivi jääb Oru külas arendusprojektile märgitud Hiievälja tee 22 krundile. Kaitsealusest Oru kultuskivist (reg. nr 18040) jääb avastatud objekt u 800 m loodesse.

A. Kivistik.

KUUSALU

- **Kuusalu IV asulakoht.** Harjumaa, Kuusalu vald. Asulakoht jääb Vana-Narva maanteest põhja poole, Kuusalust Allika külla viivast teest lääne poole, kaitsealuse lohukivi (reg. nr 18195) ümbrusesse. Leide saadi u 50 x 100 m suuruselt alalt. Leidudeks töödeldud kvarts, savinõude killud, tulekivi, šlakk, põlenud luud. Kiviaeg, viikingiaeg, muinasaja lõpp, keskaeg. AI 6884. G. Vedru.

- **Kivisilla asulakoht.** Harjumaa, Kuusalu vald. Saunja külas Kivisilla talu maal. Peterburi teest u 150 m kagu pool, tõusval maapinnal, lohukivi (reg. nr 18332) ümbruses. Leidudeks töötlemisjälgedega kvartsikillud ja šlakk.

Kiviaeg, rauaaeg. AI 6885. G. Vedru.

LOBOTKA

- **Voropi asulakoht.** Põlvamaa, Värskas vald. Piusa jõest põhjas, Vahe talu (Kõopuu pere) aiamaal, Matsuri–Rääptsova teest läänes. Pinnaleidudeks keskaegse kedra-keramikakillud ja pronkseseme katke.
AI 6896. A. Kiristaja, A. Raudoja, M. Usler ja S. Rattus.
- **Lüütja asulakoht.** Põlvamaa, Mikitamäe vald. Pihkva järvest ja Lüütja ojast 1–1,5 km läänes, endise Lüütja mõisa hoonete ümbruses. Kultuurikiht on jälgitav mõisa peahoonest kirde pool põllul ning kõrvalhoonetest läänes, kust korjati pinnaleidudena hiliskeskaegset kedrakeraamikat, 18.–19. saj emailitud keramikakillud ning luutükke.
AI 6897. A. Kiristaja ja A. Lillak.
- **Väiko-Nedsäjä e Kärnäkülä asulakoht.** Põlvamaa, Värskas vald. Väiko-Nedsäjä küla keskel, Kõivomäe talu maal. Intensiivne kultuurikiht on jälgitav sulglohist ja ülespaisutatud ojast põhja pool, kergelt lõunasse laskuval nõlval.
A. Kiristaja ja A. Lillak.
- **Väiko-Usinitsa e Poolakõstõ asulakoht.** Põlvamaa, Mikitamäe vald. Poolakõstõ küla Sillaotsa talu maal, oja lähedal, kirde suunas laskuval nõlval. Keskmise intensiivsusega kultuurikiht jääb ojast edelasse, külatee kurvist lõunakagusse, kust saadi pinnaleidudena keskaegset kedrakeraamikat.
AI 6899. A. Kiristaja ja A. Lillak.
- **Kotelnika asulakoht.** Põlvamaa, Mikitamäe vald. Kotelnika küla lõunaosas, Lepä ja Pähnä talu maadel. Taluhoonetest lõunas, teekäänaku sees on asulakoha servaala, kust leiti hiliskeskaegset keramikakillud ja tulekivi.
AI 6900. A. Kiristaja ja A. Lillak.

MIHKLI

- **Kibura asulakoht.** Pärnumaa, Koonga vald. Põlde talu õueaiamaal ja ümbruses söötis põllumaal kultuurikiht u 150 x 15 m suurusel alal.
I aastatuhande II pool – II aastatuhande algus.
AM A 1071. M. Mandel ja S. Heldema.
- **Õepa asulakoht.** Pärnumaa, Koonga vald. Nüüdseks maha jäetud Õepa küla südames u 300 x 10 m suurune ala.
II aastatuhat. AM A 1072. M. Mandel ja S. Heldema.
- **Keblaste asulakoht.** Pärnumaa, Koonga vald. Endisest Keblaste mõisast 300–600 m kagu pool, haritud põllul ja Raka talu õueaiamaal u 300 x 200 m suurusel alal.
II aastatuhande I pool. AM A 1073. M. Mandel ja S. Heldema.
- ☞ **Keblaste maa-alune kalmistu.** Pärnumaa, Koonga vald. Endisest Keblaste mõisast 400–500 m kagu pool, Mihkli–Koonga maantee lääneservas ja maantee all. 11.–13. saj. AM A 1074. M. Mandel ja S. Heldema.

● **Nedremaa asulakoht.** Pärnumaa, Koonga vald. Nedremaa külatuumiku lõunaosas, Pärdi ja Jüri talude ümbruses, u 200 x 200 m suurusel alal. II aastatuhat. AM A 1076. M. Mandel ja S. Heldema.

● **Pikavere asulakoht.** Pärnumaa, Koonga vald. Pikavere külatuumikus, Pikavere palvemaja ja Mälgu talu piirkonnas, u 200 m läbimõõduga alal. II aastatuhat. AM A 1077. M. Mandel ja S. Heldema.

OTEPÄÄ

● **Vana-Otepää asulakoht.** Valgamaa, Otepää vald. Vana-Otepää külas Turu järve edelakaldal, Munnimäe madalamal kirdeplatool. Kultuurkihti esineb kirde–edela sihis 100 m pikkusel alal. Küntud põllult leiti käsikeraamikat. I aastatuhat. TÜ 1595. A. Vindi, M. Veldi, E. Oras ja A. Tvauri.

PANKJAVITSA

● **Pelsi asulakoht.** Võrumaa, Meremäe vald. Pelsi küla lõunaosas Annemäe talu hoonete ümbruses ja viljapuuaias, ida suunas langeva nõlvaku kõrgema osa peal ning Annekivi ümbruses täheldati asula kultuurkihti, kust korjati pinnaleidudena hilisraua- ja keskaegset kedrakeraamikat. AI 6903. A. Kiristaja, A. Lillak ja I. Noorlaid.

● **Raotu asulakoht** (Raotu I). Võrumaa, Meremäe vald. Raotu küla Peeli talu (endine kõrts) ümbrusest ja Möldri–Tsirgu tee loodeservast leiti hiliskeskaja ja uusaja kedrakeraamikat. AI 6905. A. Kiristaja ja I. Noorlaid.

● **Lutja asulakoht.** Võrumaa, Meremäe vald. Lutja külas, Möldri–Tsirgu tee põhja- ja lõunaservast korjati pinnaleidudena keskaegset kedrakeraamikat. AI 6906. A. Kiristaja ja I. Noorlaid.

PETSERI

● **Seretsüvä asulakoht.** Võrumaa, Meremäe vald. Asulakoht avastati Seretsüvä külas Obinitša–Võmmorski teest lõunas, Kesknurmõ talu hoonete ümbruses. Leiti keskja uusaegset keraamikat. AI 6895. A. Kiristaja, A. Raudoja, M. Usler ja S. Rattus.

● **Tupluva asulakoht.** Võrumaa, Meremäe vald. Asulakoht avastati Tupluva küla kõige põhjapoolsema Uiibo talu (Illaku pere) hoonete ümbruses aiamaal ning põllul. Ülesharitud maalt, vahetult taluhoonete kõrvalt leiti rohkesti keskaegset kedrakeraamikat. Keskaeg. AI 6902. A. Kiristaja ja A. Lillak.

□ **Keerbä (Kerba) ohvrikoht, maa-alune kalmistu, ohvrikivi ja -kadakas.**
 Võrumaal, Meremäe vallas, Keerbä küla lääneosas. Ohvrikoht asub Keerbä küla
 Oro talu hoonetest u 500 m lääneloodes karjamaal veidi kõrgemal künkal puudesalus, mis on põllust eraldatud aiaga. Puudesalus asub vana ümberkukkunud ohvrikadakas, kuhu veel 1970. aastatel viidud jaaniõhtul lambanahku jm ohvriande. Puudega kõrgem koht oli olnud kasutusel kalmistuna: künkaservast oli künniga leitud inimluid. Samas on ka üksikud suuremad kivid, sh suurelohuline arvatav ohvrikivi.

A. Kiristaja, A. Lillak, I. Noorlaid, V. Siirman, E. Rannamäe, M. Veldi ja E. Oras.

- **Meremäe II kiviaja asulakoht.** Võrumaa, Meremäe vald. Meremäe I kiviaja asulakohast 50–250 m lõunakagus. Muistis paikneb põllul, Meremäest lõunas asuval karstialal, Meremäe ja Keerbä vahele jäävate mäeküngaste (152,3 ja 155,1 m) ümbruses. Pinnaleidudena kogutud leiumaterjal koosneb tulekivi- ja kvartsikildudest Mesoliitikum. AI 6904. A. Kiristaja, A. Lillak, I. Noorlaid, V. Siirman ja E. Rannamäe.

PEETRI

- **Prandi asulakoht.** Järvamaa, Koigi vald. Prandi küla Allika talu hoonetest u 100 m kagus, Allikajärvest u 80 m kirdes, tee lõunaküljel. Kündmata põllu mutimullahunnikutest leiti käsi- ja kedrakeraamikat. Viikingiaeg ja hilisrauaaeg. TÜ 1575. A. Vindi, A. Tvauri ja R. Bernotas.

- **Sargvere asulakoht.** Järvamaa, Paide vald. Asulakoha põhiosa jääb Sargvere küla Alliksoone elamurajoonist lõuna poole (arheoloogilised kaevamised toimusid 2007. a Alliksoone kruntidel nr 7–9 ja 15–16). Hilisrauaaeg – 16. saj. TÜ 1574. A. Tvauri.

PUHJA

- × **Järvaküla väikeselohuline kultusekivi.** Tartumaa, Puhja vald. Sikksaariku talust 200 m idakagus, keset Kommori katastriüksuse põllumassiivi. Kivil on vähemalt kolm lohku. Osa lohukivi pinnast jääb kivi peale tõstetud teise kivi alla. A. Vindi.

- **Vihavu Junkru asulakoht.** Tartumaa, Puhja vald. Tobia talust u 300 m edelas Junkru põllul, omaaegsel soosaarel. Kultuurkihti esineb 350 m pikkusel alal, kust pinnaleidudena korjati šlakki, käsikeraamikat, sh tekstiil- ja riibitud keraamikat ja 12.–13. saj kedrakeraamikat. Vanem rauaaeg ja hilisrauaaeg. TÜ 1529. A. Vindi.

- **Vihavu Vana-Juraku asulakoht.** Tartumaa, Puhja vald. Vihavu küla Vana-Juraku talu põllul, laudast u 450 m kagus, maantee lääneküljel. Kultuurkihti esines 20–30 m raadiusega alal. Leiti tulekivi ja käsikeraamikat, sh riibitud keraamikat. Vanem rauaaeg. TÜ 1530. A. Vindi.

RANNU

- **Rannaküla asulakoht.** Tartumaa, Rõngu vald. Asula kultuurkiht avastati Haani talu põllult põhja–lõuna suunas u 80 m pikkusel alal, kust pinnaleidudena saadi kedrakeraamikat. Hilisrauaaeg. TÜ 1601. A. Tvauri ja A. Vindi.

RÕNGU

- **Purtsi asulakoht.** Valgamaa, Puka vald. Pikasilla Vooremäe linnusest (reg. nr 13127) vahetult edelas, Vooremaa talu endises õunapuuaias. Mutimullahunnikutest leiti käsikeraamikat. I aastatuhande teine pool. TÜ 1612. A. Vindi, M. Veldi ja E. Oras.

- **Uderna III asulakoht.** Tartumaa, Rõngu vald. Uderna mõisast u 750 m idas, Elva jõe läänekaldal, Tartu suusamaratoni raja ääres. Leiti 16.–17. saj kedrakeraamikat. TÜ 1519. A. Tvauri.

RÕUGE

- **Juba asulakoht.** Võrumaa, Võru vald. Juba külas, Vagula järve lõunakaldal, Vagula talust u 300 m idas, Vagulasse suubuva oja läänepervel. Leiti šlakki ja käsi-
keraamikat.
TÜ 1589. M. Veldi ja A. Vindi.
- **Kusma asulakoht.** Võrumaa, Võru vald. Kusma talu maal, Üra oja põhjakaldal. Leiti
16.–17. saj kedrakeraamikat.
TÜ 1523. M. Veldi.

SAARDE

- **Kanaküla asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald. Pale jõe ja Kanaküla–Kamali tee
ristumiskohal, mõlemal pool teed ja jõge, Lülle-Hendriku ja Lülle-Aado talu maadel.
Leiti 15.–16. saj kedrakeraamikat.
TÜ 1538. R. Juurik, A. Lillak, E. Oras ja A. Vindi.
- **Kärsu asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald. Kärsu mõisa peahoonest u 250 m loo-
des, Jalakase taluasemest läänes, ojaäärsel nõlvakul. Võimalik, et tegemist on Kärsu
mõisa varasema asukohaga. Leiti kedrakeraamikat, savipiipude ja ahjupottide frag-
mente.
17.–18. saj. TÜ 1540. R. Juurik, A. Lillak, E. Oras ja A. Vindi.
- **Marina asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald. Marina talust põhja ja kirde pool,
mõlemal pool maanteed, Suure-Marina ja Mariina katastriüksuste alal.
Leiti 15.–16. saj kedrakeraamikat. TÜ 1552. R. Juurik, A. Lillak ja A. Vindi.
- **Nepste asulakoht.** Pärnumaa, Häädemeeste vald. Nepste küla samanimelisest
talust kirdes, Arumetsa oja põhjapoolse kalda nõlval, Konto ja Miilimäe katastri-
üksuste alal. Leiti 12.–13. saj kedrakeraamikat.
TÜ 1556. R. Juurik, A. Lillak ja A. Vindi.
- **Pati asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald. Leipste küla Audrumäe talu vareme kohal
Kilingi-Nõmme – Jäärja teest läänes, Kõrgemäe talu maal. Leiti kedrakeraamikat,
graapeni jalg, pronkspleki katke.
16.–17. saj. TÜ 1547. R. Juurik, A. Lillak, E. Oras, A. Vindi, T. Tärna ja M. Veldi.
- **Räägu asulakoht.** Viljandimaa, Abja vald. Räägu küla Võidu talu maal, talu-
hoonetest põhjas, vanast sepikojast edelas, läänes ja loodes, Räägu–Kamara tee
idaküljel. Söötis põllult ning heinamaa mutimullahunnikutest saadi 16.–17. saj
kedrakeraamikat.
TÜ 1544. R. Juurik, A. Lillak, E. Oras ja A. Vindi.
- **Tauste asulakoht.** Pärnumaa, Häädemeeste vald. Massiaru küla Tauste-Matsi
majaasemest kirdes, Tauste kalmest (reg. nr 11745) 700 m lõunas. Küntud põllult
avastati kaks koldekohta ning pinnaleidudena saadi 11.–13. saj kedrakeraamikat.
TÜ 1555. R. Juurik, A. Lillak ja A. Vindi.
- **Veelikse asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald. Veelikse küla Rauliste talu maal,
taluhoonest loodes, biopuhastist põhja, kirde ja ida pool, Veelise maantee idaküljel.
Leiti käsi- ja kedrakeraamikat.
Noorem rauaaeg ja ajalooline aeg. TÜ 1550. R. Juurik, A. Lillak ja A. Vindi.

- **Väljaküla Küti asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald. Väljaküla Küti talu asemest edelas ja Vana-Toosi talust läänes. Põllupinnalt leiti savitihendeid, pronkspleki katke, šlakki ja 13.–15. saj kedrakeramikat.

TÜ 1541. R. Juurik, A. Lillak, E. Oras ja A. Vindi.

- **Väljaküla Räägu asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald. Väljaküla Räägu talu maal, Räägu talust kirdes ja Rikandi talust lõunas, lõuna pool Viljandi – Kilingi-Nõmme maanteed. Pinnaleidudena saadi käsi- ja kedrakeramikat, katkend savipiibust, savitihendeid, šlakki. Hilisrauaaeg ja uusaeg.

TÜ 1542. R. Juurik, A. Lillak, E. Oras ja A. Vindi.

- **Väljaküla Lauri asulakoht.** Pärnumaa, Saarde vald, Väljaküla. Lauri krossirajast edela pool, Viljandi – Kilingi-Nõmme maantee põhjaküljel, Alva jõe suunas laskuval nõlvakul. Söötis põllult leiti keskaegset kedrakeramikat.

TÜ 1543. A. Kriiska, R. Juurik, A. Lillak, E. Oras ja A. Vindi.

TARTU- MAARJA

- **Jummissaare I asulakoht.** Tartumaa, Tartu linn. Emajõe idakalda omaaegsel kaldaterrassil, Ihaste tee nr 10 krundist vahetult lõuna pool, tee idaküljel. Puutumatu pinnast oli säilinud 20 x 40 m suurusel alal, ülejäänud osa on karjääriga hävitatud. Leiti tulekivikilde, nukleuse ots, kvartsikild, nõorkeraamikat.

Mesoliitikum, hilisneoliitikum. TÜ 1606. S. Möllits ja K. Vimberg.

- **Jummissaare II asulakoht.** Tartumaa, Tartu linn. Emajõe vasakul idakaldal omaaegsel kaldaterrassil, Jummissaare I asulakohast lõuna pool, mõlemal pool Ihaste teed. Leiti tulekivi- ja kvartsikilde, tulekivilaaste, kõõvits, glasuurkeramikat. Kiviaeg, uusaeg. TÜ 1607. S. Möllits ja K. Vimberg.

- **Kakumetsa asulakoht.** Tartumaa, Luunja vald, Luunja alevik. Endine Kakumetsa küla. Luunja aleviku kesksest teederistist 1,3 km loodes, Kuuseoja lõunakaldal. Kündmata põllult leiti šlakki ja kedrakeramikat.

II aastatuhat. TÜ 1524. M. Veldi, A. Vindi ja E. Oras.

- **Sava II asulakoht.** Tartumaa, Luunja vald. Sava küla, Estenheimi lautadest u 130 m edelas, Emajõkke suubuva oja idapervel, Luunja – Kavastu maanteest u 200 m loodes. Küntud põllult avastati kultuurkihti u 80 m pikkusel alal, millelt saadi pinnaleidudena šlakki, püssiluku tulekivi, käsi- ja kedrakeramikat.

TÜ 1525. M. Veldi, A. Vindi ja E. Oras.

TORI

- **Aluste asulakoht.** Pärnumaa, Sauga vald. Pulli külas, Pärnu jõe põhjakaldal, Pulli asulakohast (reg. nr 11810) 600–700 m vastuvalu idas, Aluste katastriüksusel. Ida-lääne suunas u 140 m pikkuselt alalt leiti tulekivi, käsi- ja kedrakeramikat. Kiviaeg, raua- ja uusaeg. TÜ 1558. A. Vindi.

- **Rütavere asulakoht.** Pärnumaa, Sauga vald. Siimu talust u 200 m lõunas, Sopaaugu põllul Pärnu jõe läänekaldal. Kultuurkihilaigust leiti tulekivi ja keskaegset kedrakeramikat.

TÜ 1559. A. Vindi.

TORMA

- **Raadna asulakoht.** Ida-Virumaa, Lohusuu vald. Lohusuu külas, Peipsi järve loodekaldast u 500 m põhjas, Jõhvi – Tartu maanteelt Pearu talu juurde viivast teeotsast u 40 m kirdes, maantee idaküljel. Kraavist väljatõstetud liivast leiti 12.–13. saj keraamikat. TÜ 1583. A. Tvauri ja A. Vindi.

URVASTE

- **Hargi asulakoht.** Võrumaa, Sõmerpalu vald. Järvemäe talust u 130 m põhjas, Võru – Tõrva maantee põhjaküljel. Kultuurkihti esineb u 115 m pikkusel alal, millelt saadi pinnaleidudena kedrakeraamikat. TÜ 1597. A. Vindi, M. Veldi ja E. Oras.
- **Kärgula asulakoht.** Võrumaa, Sõmerpalu vald. Tammeka talust 100–250 m kirdes, Kurgula oja ja Võhandu jõe vahel. Edela–kirde suunas 165 m pikkuselt alalt leiti 14.–15. saj kedrakeraamikat. TÜ 1598. A. Vindi, M. Veldi ja E. Oras.
- **Vaabina Järvoja asulakoht.** Võrumaa, Urvaste vald. Lõõdla järve lääneotsa lõunakalda ääres. Järvoja söötis põllult leiti u 100 m pikkuselt alalt šlakki, käsi- ja kedrakeraamikat. Keskmise rauaaeg, hilisrauaaeg. TÜ 1596. A. Vindi, M. Veldi ja E. Oras.
- **Vaabina Tobra asulakoht.** Võrumaa, Urvaste vald. Tobra järve edela- ja läänekaldal künka lael ja järvepoolisel nõlval. Küntud põllult leiti kedrakeraamikat. Kesk- ja uus-aeg (16.–17. saj). TÜ 1614. A. Vindi, M. Veldi ja E. Oras.
- **Vagula II asulakoht.** Võrumaa, Võru vald. Vagula järve põhjakaldast u 350 m põhja pool, Luku talu maal, taluhoonetest u 150 m kirdes. Heinamaale tehtud proovi-august ja mutimullahunnikutest saadi käsikeraamikat. TÜ 1588. M. Veldi ja A. Vindi.

VASTSELIINA

- **Loosi I kivikalme.** Võrumaa, Vastseliina vald. Puutli külas, Misso metskonna metsakvartalis nr 17, Loosi kääbastiku tuumikalast u 200 m loodes. Leiti põlenud luid. TÜ 1569. T. Kirh, E. Oras, R. Rammo, M. Veldi ja A. Vindi.
- **Loosi II kivikalme.** Võrumaa, Vastseliina vald. Puutli külas, Misso metskonna metsakvartalis nr 17, Loosi kääbastiku tuumikalast u 200 m loodes, Loosi I kivikalmest u 100 m läänes. Leiti põlenud luid. TÜ 1570. T. Kirh, E. Oras, R. Rammo, M. Veldi ja A. Vindi.
- **Loosi asulakoht.** Võrumaa, Vastseliina vald. Loosi talust 200–450 m loodes, Raagsilla oja läänekalda äärde jääval põllul. Pinnaleidudena saadi kedrakeraamikat. TÜ 1571. A. Vindi, R. Rammo, M. Veldi ja E. Oras.
- **Puutli asulakoht.** Võrumaa, Vastseliina vald. Puutli küla Tasso talu maal, Peräniidu oja edelakaldal. Ülesküntud põllult leiti 16.–17. saj kedrakeraamikat. TÜ 1573. A. Vindi, R. Rammo, M. Veldi ja E. Oras.

AI	- Tallinna Ülikool, Ajaloo Instituut - Institute of History, Tallinn University
AM	- Eesti Ajaloomuuseum - Estonian History Museum - Estnisches Historisches Museum
EKM	- Eesti Kirjandusmuuseum Estonian Literary Museum
HM	- Läänemaa Muuseum Museum of Läänemaa
JM	- Järvamaa Muuseum Museum of Järvamaa
KVA	- Tallinna Kultuuriväärtuste Amet Cultural Heritage Department of the Tallinn City Government
LM	- Lihula Muuseum Museum of Lihula
MA	- Muinsuskaitseamet National Heritage Board
NLM	- Narva Muuseum Museum of Narva
PäMu	- Pärnu Muuseum Museum of Pärnu
RM	- Rakvere Muuseum (Sihtasutus Virumaa Muuseumid) Museum of Rakvere (Foundation of Virumaa Museums)
SM	- Saaremaa Muuseum Museum of Saaremaa
Ta	- Tartu Ülikooli Geoloogia Instituut Institute of Geology, University of Tartu
Tln	- Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituut Tallinn Technical University, Institute of Geology
TM	- Tartu Linnamuuseum City Museum of Tartu
TÜ	- Tartu Ülikool University of Tartu
VM	- Viljandi Muuseum Museum of Viljandi

- AVE** - Arheoloogilised välitööd Eestis. Archaeological Fieldwork in Estonia, 1997-. Koost. ja toim. Ü. Tamla. Tallinn, 1998-.
- EAA** - Eesti Arheoloogia Ajakiri, 1-. Tallinn, 1997-2003. Estonian Journal of Archaeology. Eesti Arheoloogiaajakiri. Tallinn, 2004-.
- MT** - Muinasaja teadus, 1-. Tallinn, 1991-.
- Sb. GEG.** - Sitzungsberichte der Gelehrten Estnischen Gesellschaft 1861-1923; Õpetatud Eesti Seltsi Aastaraamat 1924-1938. Dorpat (Tartu), 1861-1940; 1994-.
- TATÜ** - Eesti NSV Teaduste Akadeemia Toimetised, 1952-1955; Ühiskonnateaduste seeria, 1956-1966; Ühiskonnateadused, 1967-1989; Eesti Teaduste Akadeemia Toimetised. Ühiskonnateadused, 1990-1991; Humanitaar- ja sotsiaalteadused, 1992-1996. Tallinn.